

Omdat we het project CECYDAR zo goed mogelijk willen blijven volgen, hebben we onlangs opnieuw de stap gezet naar Rwanda af te reizen en doen we u hierbij graag verslag van deze reis.

Reisverslag Rwanda

31 augustus – 6 september 2017

In deze periode, op 1 en 2 september, is het 25-jarig jubileum van het centrum gevierd. Wij ontvingen een uitnodiging om hierbij aanwezig te zijn vanuit Fidesco Nederland en dit feest vormde natuurlijk een heel mooie aanleiding om in deze dagen onze reis te plannen. Deze keer werden we vanuit Nederland op onze tocht vergezeld van Thomas Beenakker, die ons tot steun was bij de vastlegging van onze vele indrukken in foto's en korte films. Een selectie uit dit materiaal hopen we te kunnen gebruiken als we in december op stap gaan om voor de Adventsactie presentaties te gaan geven in diverse parochies en andere plekken (zoals scholen) in het land.

Het jubileum

Dit is werkelijk op grandioze wijze gevierd. Met een avond in een feestlocatie in de stad, met zo'n 300 gasten en op de dag erna met minstens 1000 mensen in het centrum zelf. Deze dag startte met een Eucharistieviering met de bisschop en vele mee-celebrerende priesters en eindigde met een maaltijd voor alle aanwezigen. Er was een uitvoerig programma met diverse sprekers en vele goede artiesten. De zang- en dansgroep, die opgericht zijn door Cyprien Rugamba, verzorgden een wervelend optreden.

Ook de kinderen zelf traden op en zongen onder andere enkele liederen die door hun zelf waren geschreven. Ook speelden ze in een toneelstuk, 'my story', uit, hoe hun levensloop er veelal heeft uitgezien. Het programma liep flink uit, maar dat hinderde niets, de stemming was fantastisch en er werd – op de vrijdag – uiteindelijk door iedereen gedanst. Het was vooral prachtig om de vreugde van de kinderen te zien, die met volle teugen genoten van hun optreden en van alle aandacht. Op de vrijdagavond was de nuntius de eregast en op zaterdag

mevrouw Esperance Nyirasafari, minister van gezinszaken. Met name haar toespraak was indrukwekkend. Zij richtte zich aan het eind daarvan tot de aanwezige ouders en kinderen en gaf aan, dat niet zozeer de kinderen het probleem zijn, maar de ouders, die de kinderen verwaarlozen. De staat wil de ouders meer steun bieden om te voorkomen dat de kinderen op straat belanden. De kinderen zijn de 'prinsen' van de samenleving, zij moeten allemaal de kans krijgen in een gezin op te groeien. Dit grote feest was voor het centrum ook een ideale gele-

genheid om aan fundraising te doen en om met name in hun eigen land steun en aandacht voor het project te krijgen.

Voortgang van het project

Door een strikter beleid van de Rwandese overheid worden kinderen sneller van straat opgepikt en komen ze in een 'transit center'. Cecydar gaat daar naartoe en neemt de kinderen op, die gemotiveerd zijn om naar het centrum te komen. Ze proberen zo snel mogelijk het gezin van de kinderen te traceren en te ontdekken wat moge-

lijk is om het kind weer in het gezin te plaatsen. Tijdens ons bezoek hebben we gezien, hoe de capaciteit van het centrum is uitgebreid. Er is nu een extra gebouw in gebruik genomen, waar de kinderen verblijven, die al langer in het centrum zijn en al goed gewend. In het oorspronkelijke gebouw worden de nieuwkomers opgevangen.

Nieuw gebouw

Begeleiding

Op het moment dat wij er waren, waren er 62 kinderen maar al kort na ons bezoek kwamen er 20 bij. Er is nu plaats voor de opvang van 100 kinderen. Er zijn ook enkele nieuwe personeelsleden aangenomen, om de kinderen te kunnen begeleiden.

Ook doet men nu meer aan begeleiding van de gezinnen, waaruit de kinderen afkomstig zijn, om te voorkomen dat de kinderen weer opnieuw op straat belanden. Dit werk is intensief, het vraagt veel tijd en ook financiële middelen, voor microkredieten en medische zorg.

Er wordt geholpen bij het vinden van werk en woonruimte. Er worden zo'n 70 gezinnen door het centrum gevolgd. Ook worden de ouders van tijd tot tijd uitgenodigd naar het centrum te komen, om hen daar te kunnen begeleiden. Men wil ook graag de vorming van de pedagogische medewerkers verbeteren.

Het landbouwproject levert gezonde voeding voor de kinderen. Ook is er nog steeds een hoge productie van eieren, die verkocht worden aan diverse klanten. Men wil graag de opbrengst verhogen en is net overgestapt op een nieuw systeem van het betalen van de

Mensen op het land aan het werk

werknemers, ze worden niet meer per uur, maar per opdracht betaald. Er zijn nu drie koeien, die op de wei grazen. Het uitbreiden van het aantal koeien is een van de wensen voor het volgend jaar.

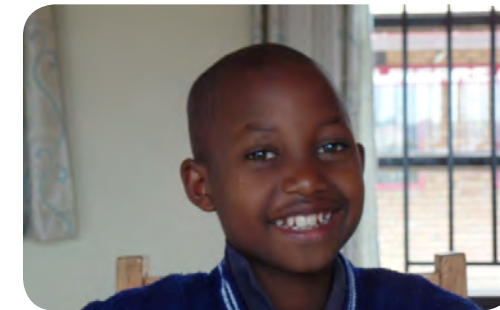
Gemeenschap Emmanuel

De leden van de Gemeenschap Emmanuel zijn betrokken bij de begeleiding van de gezinnen. Zij nemen vaak kinderen uit het centrum in de schoolvakanties in huis op en worden ook gevraagd om de gezinnen van teruggeplaatste kinderen af en toe te bezoeken. Tijdens ons verblijf was er een bijeenkomst met een aantal leden van de Gemeenschap Emmanuel, waarin besproken werd hoe de betrokkenheid van de leden op het centrum nog vergroot kan worden: bijvoorbeeld door een soort 'peetouderschap' en het regelmatig bezoeken van de kinderen in het centrum.

Thierry

Afgelopen jaar maakten we kennis met Thierry, die toen net in CECYDAR was opgenomen. Deze keer zagen we hem terug. Hij is het afgelopen jaar een keer weggelopen maar toch weer naar het centrum gekomen. Men weet nu zijn leeftijd: hij is elf jaar, maar ziet er, net als veel straatkinderen, door de ondervoeding, jonger uit. Hij heeft een moeilijke periode achter de rug, hij

hulde een tijdlang veel en heeft psychotherapie gekregen. Nu gaat het een stuk beter met hem. Hij is nog niet geïntegreerd in het gewone onderwijs en bezoekt de 'catch-up' school in het centrum: een klasje waarin kinderen met een grote leerachterstand bijgeschoold worden. Het is onvoorstelbaar je in te denken dat Thierry een

Thierry

hele tijd geleefd heeft van afvalresten uit de vuilnisbakken van restaurants en dat hij drugs heeft gebruikt. Thierry bezoekt af en toe samen met iemand van het centrum zijn oma. Zij is bereid om hem in huis op te nemen als hij daar klaar voor is. Zo zie je, dat soms de weg naar re-integratie langer dan drie tot zes maanden kan duren. Thierry vertelt ons – via de psycholoog, die voor vertaling zorgt – dat hij graag voetbal en basketbal speelt. Ook heeft hij leren fietsen, toen hij in de vakantie in een gastgezin was. Hij is blij als hij kan spelen. Als ik hem vraag of er ook dingen zijn, die hem ver-

verdrietig maken vertelt hij dat hij toen hij op straat leefde dingen deed die niet goed waren. Maar nu wil hij niet meer stelen. Hij vond het jubileum heel mooi, ook omdat er veel mensen waren die van kinderen houden. Hij zegt dat hij in CECYDAR geleerd heeft wat orde is en dat hij heeft leren delen met andere kinderen. Hij wil later graag advocaat worden.

Philemon

Philemon is ook een jongetje, dat we vorig jaar al gezien hebben. Hij woont nu niet meer in het centrum, maar is sinds januari in een pleeggezin. We bezoeken hem daar, zijn pleegouders hebben ons uitgenodigd voor de avondmaaltijd. Philemon is tien jaar. Hij is eerst in de vakanties bij dit gezin (leden van de gemeenschap Emmanuel) geweest en toen dat goed ging hebben zij besloten hem helemaal in huis op te nemen. Zij hebben zelf twee zoontjes van 12 en 8 en Philemon kan het goed met hen vinden, er zijn geen

Op bezoek bij Philemon (links)

problemen. Hij heeft nog contact met zijn eigen ouders, die hem van tijd tot tijd bezoeken. Zij zijn gescheiden en hebben andere partners. Philemon had een grote leerachterstand toen hij kwam, hij moest een schooljaar overdoen. Hij bezoekt een privé-school, waar hij goed onderwijs krijgt. Hij is tijdens ons bezoek wat verlegen, zijn pleegmoeder geeft aan dat hij niet veel Frans en Engels begrijpt, in tegenstelling tot zijn pleegbroertje Etienne, die wel probeert ons gesprek te volgen. Maar aan het eind van het bezoek, als we foto's gaan maken, komt hij uit zijn schulp en wil hij ook graag zelf foto's maken.

Emmanuel

Vorig jaar bezochten we Emmanuel, 28 jaar oud, in Butare, waar hij werkte als journalist. Nu zien we hem in Kigali, waar hij naartoe gekomen is om het jubileum mee te vieren en om een examen te doen. Dankzij een beurs kan hij nu toch zijn masterstudie afronden. Hij studeert in de weekenden en woont doordeweeks in Butare, waar het leven goedkoper is. Hij werkt daar ook nog steeds bij de radio. Hij overweegt nu, om eerst deurwaarder te worden en later pas advocaat. Hij is de leider van de "Amazongas", een groep oud-straatkinderen, die hun weg in de maatschappij hebben gevonden en zich op diverse

manieren inzetten voor CECYDAR.

Emmanuel

Nieuwe Fidesco-vrijwilligers

Tijdens ons verblijf was er een wissel van de Fidesco-vrijwilligers bij CECYDAR. Vincent sloot zijn tweejarige missie af en voor hem in de plaats komen Geoffroy en zijn vrouw Charlotte. Geoffroy krijgt een taak in het management en Charlotte in de begeleiding van de kinderen. Zij hebben vier kinderen tussen de 8 en 2 jaar. Ze waren in deze eerste

Geoffroy en Charlotte de Rincquensen

week druk bezig met het installeren op hun nieuwe woonplek. We hopen, dat ze spoedig zullen wennen en een goede hulp zullen zijn voor CECYDAR. Ze gaven zelf aan: "Wat ons beweegt om te vertrekken is het verlangen om ons geluk als gezin te delen buiten onze eigen kring en een stap buiten onze comfort-zone te zetten. We willen daardoor het essentiële van ons leven weer centraal stellen. We hebben geen uitzonderlijke of onmisbare competenties, maar we willen twee jaar van ons leven geven in dienst van de allerarmsten".

Terugblik

Tijdens ons verblijf konden we veel tijd met de kinderen doorbrengen, doordat we overnachtten op het terrein van CECYDAR waar ook de gemeenschap Emmanuel in een aantal gebouwen gevestigd is. Er zijn hier onder andere een huis voor priesters en seminaristen, een huis voor de toegewijde zussen van de gemeenschap, een kapel voor zo'n 500 personen, een aanbiddingskapel en een Mariakapel. Een plek dus, waar naast de kinderen, die je de hele dag kunt horen, veel mensen komen om te bidden. En dat merk je aan de sfeer.

Mariagrot op het terrein van CECYDAR

De plaats wordt ook wel 'het dal van de vrede' genoemd. De hele dag door zie je er mensen in gebed, buiten bij Maria, of in aanbidding in de kapel. Elke dag komen er ook velen naar de Eucharistieviering. Het kan niet anders dan dat dit gebed ook vrucht draagt voor de kinderen. Als ik terugdenk aan de kinderen en weer naar de foto's van hen kijk, is het vooral hun vreugde die me raakt. CECYDAR is een plek, waar de kinderen hun zorgen en ellende even kunnen vergeten, gewoon weer kind kunnen zijn en kunnen spelen en genieten van het leven. Laten we hopen, dat ze met alle steun en gebed hun weg in het leven mogen vinden en mogen uitgroeien tot evenwichtige volwassenen.

Miriam Witt

Cyprien en Daphrose Rugamba

We bezochten ook het voormalige woonhuis van Cyprien en Daphrose, de stichters van de Gemeenschap Emmanuel in Rwanda en van het straatkinderenproject. Ze zijn in 1994 tijdens de genocide vermoord. We hoorden over de voortgang van het proces van zaligverklaring, hoe heel veel getuigen worden gehoord om precies uit te zoeken hoe alles is gegaan. Indrukwekkend te horen, hoe Cyprien, ondanks waarschuwingen, toch gekozen heeft om in Rwanda te blijven. Hij vertrouwde zijn dochter toe: "Telkens als ik bid, staat God mij niet toe om weg te gaan." Hij en Daphrose bleven trouw aan deze vraag.

Heel kort voor zijn dood zei Cyprien, die zelf ook danser was: "Ik zal dansend de hemel binnengaan" en "Ik heb mijn hoofdtooi op, ik heb mijn lendendoek omgedaan, mijn speer en mijn schild in de hand: ik ben klaar om te gaan."

Zijn wij zelf klaar om te gaan, tenminste een klein stukje van ons zelf te geven om zo anderen te ondersteunen?

Johannes Witt

Laat Rwandese straatkinderen reïntegreren in de samenleving

De geschiedenis van ieder straatkind is uniek. Sommigen zijn wezen en eindigen op straat omdat niemand voor hen zorgt. Anderen zijn slachtoffer geworden van armoede en hebben hun familie verlaten in de hoop meer geluk te vinden in de straten van de stad, of simpelweg iets te eten.

Om deze kinderen van de straat te redden en hen een toekomst te geven, heeft Fidesco in Rwanda een project gesticht: een centrum voor straatkinderen dat voor onderdak en scholing zorgt. CECYDAR is ervan overtuigd dat de natuurlijke omgeving van een kind altijd zijn familie is. Met alle middelen streeft het centrum ernaar om het kind zo spoedig mogelijk te reïntegreren in een familiale omgeving. Dat kan zijn natuurlijke gezin zijn, verdere familie of een pleeggezin. Bij de hereniging worden maatregelen getroffen qua financiële steun voor de families. Vervolgens monitort CECYDAR de behoeften van de herenigde kinderen op het korte, middellange en lange termijn om zo te voorkomen dat de kinderen terugkeren naar de straat.